

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เรียงถ้อยร้อยอักษร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรียงความ

เรียงความ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

การตั้งชื่อเรื่อง

การเขียนเรียงความที่กำหนดหัวข้อหรือชื่อเรื่องมาให้ เรื่องที่แต่งต้องมีเนื้อความตรงตามชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องมีความสำคัญมาก ชื่อจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ควรใช้คำที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน หากกำหนดให้ผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องเอง ผู้เขียนต้องหาจุดเด่นของเรื่องมาตั้งชื่อเลือกสรรคำที่มีความหมายครอบคลุมประเด็นที่เสนอให้มากที่สุด เราอาจเขียนจนจบเรื่องแล้ว จึงคิดตั้งชื่อเรื่องก็ได้

การตั้งจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของเรื่อง ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ผู้เขียนต้องตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเพราะจุดมุ่งหมายย่อมสัมพันธ์กับการดำเนินเรื่อง ภาษาที่ใช้เน้นจุดมุ่งหมายต้องไม่เกินจริง และควรสอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน ผู้เขียนอาจต้องพิจารณาว่า ผู้อ่านมีการศึกษาในระดับใด เป็นเพศและวัยอะไร เช่น เขียนเพื่อให้ความรู้ ก็ต้องใช้ภาษาให้กระจ่างชัดเจน เขียนเพื่อให้ความเพลิดเพลิน ก็อาจใช้สำนวนภาษาที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก เช่น หากจะเขียนเรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อาจตั้งจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ดังนี้

จุดมุ่งหมายหลัก

เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเป็นผู้มีความรับผิดชอบ

จุดมุ่งหมายรอง

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า หน้าที่

เพื่ออธิบายหน้าที่ของคนไทย คือ การเป็นพลเมืองดี

เพื่อยกตัวอย่างความรับผิดชอบที่นักเรียนควรมี

เพื่อชี้ให้เห็นผลดีของการมีความรับผิดชอบและผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

การกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ

เมื่อผู้เขียนได้ตั้งจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนควรกำหนดขอบข่ายของเรื่องให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของเรื่อง และความยาวของเรื่องที่ต้องการ แล้วรวบรวมเรื่องราวหรือข้อมูลที่อยู่ในขอบข่ายและสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียนนั้น

การวางโครงเรื่อง

ผู้เขียนต้องจัดลำดับความคิด โดยอาศัยจุดมุ่งหมายหลัก จุดมุ่งหมายรอง และข้อมูลเนื้อหาที่รวบรวมได้ มาเป็นแนวในการเขียน การวางโครงเรื่องเป็นขั้นตอนที่ทำต่อจากการรวบรวมและจัดเรียงลำดับความคิด โครงเรื่องอาจจัดตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง จัดตามเหตุผล คือ จัดเรียงความคิดส่วนที่เป็นเหตุ และเป็นผล จัดตามความสำคัญ เช่น จากสิ่งที่ไม่สำคัญน้อยไปหาสิ่งที่สำคัญมาก หรือจากสิ่งที่สำคัญมากไปหาสิ่งที่ไม่สำคัญน้อย เป็นต้น ดังเช่น เรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อาจรวบรวมความคิดแล้วจัดเป็นแผนผังความคิด ได้ดังนี้

ตัวอย่างการวางโครงเรื่องของเรียงความ

เรื่อง ความรับผิดชอบ

๑. คำนำ ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

๒. เนื้อเรื่อง

๒.๑ ขอบข่ายความรับผิดชอบ

๒.๑.๑ ความรับผิดชอบต่อตนเอง

๒.๑.๒ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

๒.๑.๓ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

๒.๑.๔ ความรับผิดชอบต่อสังคม

๒.๒ ผลดีของการมีความรับผิดชอบ

๒.๓ ผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

๓. สรุป การชักชวนให้สร้างนิสัยรับผิดชอบ

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๕๗-๑๖๐

